

Psykologtidsskriftets sjel

Per Olav Solberg

Konstituert sjefredaktør i Psykologtidsskriftet

Hva slags tidsskrift er det Norsk psykologforening egentlig vil ha? Signalene er forvirrende etter to vedtak gjort i Psykologforeningens sentralstyremøte i slutten av februar.

Engasjementet rundt Psykologtidsskriftet er for tiden stort. Det betyr at tidsskriftet tas på alvor og berører leserne. En del av engasjementet handler om hva Psykologtidsskriftet er og skal være, noe Bjørnar Olsens avgang som sjefredaktør i januar har tydeliggjort. I etterkant av Olsens avgang slo Psykologforeningens nye president, Håkon Skard, ettertrykkelig fast at Psykologtidsskriftet skal være et uavhengig tidsskrift. Så lenge Psykologtidsskriftet er underlagt redaktørplakaten og redaktørens skjønn, ligger det i kontrakten med leseren at ikke alt man setter på trykk vil bli tatt like godt imot. Det ligger også i denne kontrakten at redaktøren noen ganger kan utvise dårlig skjønn. Og da må vi tåle kritikk. Det er i denne spenningen et uavhengig tidsskrift skal gjøre jobben sin.

I lys av Skards uttalelse ble jeg svært forvirret av det som skjedde på det første sentralstyremøtet i Norsk psykologforening etter at Skard ble valgt som president. På dette møtet skulle Sentralstyret stemme over en ny formålsparagraf. I tillegg sto en annen sak som angikk tidsskriftet på agendaen: Utredning av såkalt «delt redaktøransvar for Psykologtidsskriftet».

Formålsparagrafen angir hensikten med og målene for tidsskriftet. Etter at jeg tiltrådte som konstituert sjefredaktør 1. februar, har Psykologforeningens president, generalsekretær og jeg forsøkt å sy sammen et omforent forslag til ny formålsparagraf. Det lyktes vi med. Det var dette forslaget sentralstyret skulle stemme over og som - med en liten endring - ble vedtatt. Jeg fikk presentert saken fra redaksjonens ståsted, og understreket at jeg var fornøyd med det Skard og jeg hadde fått til i fellesskap. Prosessen var ryddig.

Den andre saken omhandlet såkalt «delt redaktøransvar» for tidsskriftet. To forslag til vedtak lå på bordet: Psykologforeningen skal kunne - eller skal ikke kunne - benytte Psykologtidsskriftet som informasjonskanal til foreningens medlemmer.

En utgiver har full rett til å bruke et organ de eier som informasjonskanal, så lenge informasjonen er tydelig adskilt fra det redaksjonelle innholdet. Om det er klokt eller ei er en annen diskusjon - og en viktig diskusjon. Spørsmålet om egne foreningssider i tidsskriftet berører presseetikken, tidsskriftets omdømme, ansvarsfordeling og ressursbruk i hele foreningen. Begrepet "delt redaktøransvar" er dessuten problematisk hvis man skal ta redaktørplakaten på alvor.

Dette var jeg kalt inn til møtet for å opplyse sentralstyret om. Men jeg ble bokstavelig talt sittende på gangen og fikk aldri bidra til informasjonsgrunnlaget som sentralstyret skulle fatte sin beslutning på.

I en pause får jeg vite at saken om «delt redaktøransvar» er utsatt. Jeg synes fortsatt det er underlig at jeg ikke har fått presentere vårt syn, men ok, vi tar dialogen inn mot neste sentralstyremøte.

Jeg ble bokstavelig talt sittende på gangen og fikk aldri bidra til informasjonsgrunnlaget som sentralstyret skulle fatte sin beslutning på

Fredag formiddag fikk jeg vedtakspapirene sendt på e-post. Der står det at Psykologtidsskriftet likevel kan benyttes som informasjonskanal til medlemmene i foreningen. Utsettelsesvedtaket ble omgjort. Hva er det som foregår?

På mandag formiddag fikk jeg i tillegg vite at sentralstyret på samme møte besluttet å oppnevne et redaksjonsråd for Psykologtidsskriftet. Spørsmålet var ikke varslet i sakspapirene på forhånd og saken kom opp som et eventuelt-punkt mens jeg satt intetanende på toget hjem. En saksopplysning her: En eier kan oppnevne et redaksjonsråd, men ifølge generalsekretær i redaktørforeningen, Arne Jensen, er det redaktøren som bør velge rådets medlemmer, ellers vil det kunne innebære en inngripen i redaktørens uavhengighet. Slike råd kan fort bli oppfattet som en «overredaktør».

Jeg har flere spørsmål til eierne våre:

- Hvorfor fratas jeg den selvfølgelige retten det er å presentere redaksjonens syn i to saker som i stor grad kan berøre tidsskriftets identitet?
- Hvorfor blir vedtaket om å utsette saken om «delt redaktøransvar» omgjort senere på sentralstyremøtet? Er det vanlig praksis?
- Hvorfor frasier foreningens politiske ledelse seg muligheten til å fatte sine beslutninger på grunnlag av en opplyst debatt?

For meg handler ikke denne saken først og fremst om et ja eller nei til om Psykologforeningen kan bruke tidsskriftet som informasjonskanal eller om å innføre en ny organisering av et redaksjonsråd. Den handler om et sentralstyre som signaliserer at de ikke ønsker åpne prosesser der fakta er presentert og ulike meninger delt, før de fatter sine beslutninger. Det er en besynderlig holdning i en fagforening som i andre sammenhenger er rask til å heve fanen for partssamarbeid og andre grunnverdier vi hegner om i norsk arbeidsliv.

Hva slags demokrati?

Sentralstyret består av politikere og deres jobb er selvsagt å bruke sin makt til å få gjennomslag for det de mener er viktig. Men hvordan skal den makten utøves? Ved å behandle substansielle spørsmål under «eventuelt», uten at den som blir berørt får være til stede? Ved å omgjøre vedtak, uten at ny informasjon foreligger? Eller gjennom demokratiske prosesser, hvor sekretariatet sees på som medspillere som evner å opplyse saker på en måte som gjør at sentralstyret tar veloverveide politiske beslutninger i tråd med det jeg antar er ønskene til dem som har valgt dem?